

STOKVIS

Elke woensdag schrijft Veerle Beel over ouders en kinderen.
E-mail: veerle.beel@standaard.be.
■ www.standaard.be/stokvis

VZW GA VOOR GELUK VERKOOPT „EMOTIONELE AANDELEN”

Werken aan ons Bruto Nationaal Geluk

Het begon bij de zelfdoding van zijn dochter. Maar uit zo'n destructief verhaal kan ook een positief vervolg groeien. Marc Vande Gucht lanceert samen met enkele lotgenoten en medestanders de vzw Ga voor Geluk: „Het is misschien een beetje een don Quichote-verhaal, maar onze boodschap is er een van hoop.”

HIJ is 48 en directielid in het Vlaamse mediabedrijf Trustmedia: een wereld van cijfers en ratio. Twee jaar geleden veranderde zijn leven op slag, toen zijn dochter Joke door zelfdoding om het leven kwam.

„Je gaat de wereld en het zakenleven anders bekijken. We leggen de lat steeds hoger voor onszelf. Bedrijven eisen almaar meer van hun werknemers. De flexibiliteit moet altijd hoger en synergieën leiden vaak tot nieuwe afdankingen. Iedereen moet mee in dezelfde ratrace.”

„Toegegeven, ik zit daar zelf ook middenin. Maar sinds de dood van Joke weet ik dat dit niet het belangrijkste is. Dat we ook in het bedrijfsleven meer empathie moeten hebben en meer oog voor het welzijn van onze werknemers: voelen zij zich wel gelukkig in wat ze doen?”

Geluk en empathie zijn de sleutelwoorden van de nieuwe vzw, die vorige week officieel werd opgericht. Twee dagen voor de tweede verjaardag van het overlijden van zijn dochter Joke. Over dat grote verlies heeft hij vorig jaar een boek gepubliceerd, *Down Under* (uitgegeven bij Lannoo).

Ook andere stichtende leden werden recentelijk met zelfdoding geconfronteerd in hun omgeving, of komen er professioneel mee in aanraking, bijvoorbeeld in de Werkgroep Verder, die zich om nabestaanden bekommert.

België scoort slecht wat de zelfdodingscijfers betreft: we scoren op een na het hoogst in West-Europa. In Vlaanderen alleen ondernemen drie mensen per dag een geslaagde poging, wat de jaarlijkse balans op ongeveer duizend brengt.

Vande Gucht gaat sinds de publicatie van zijn boek vaak spreken in scholen: „Als ik daardoor maar één jongere op andere gedachten breng, ben ik al gelukkig.” Maar de ambitie reikt verder. De initiatiefnemers van Ga voor Geluk willen bijdragen tot meer levenskwaliteit in heel Vlaanderen. Ze noemen dat ook: het geluksgehalte verhogen.

„We richten ons tot iedereen, in elke sector. Het onderwijs, de overheid, het bedrijfsleven, de sector van de geestelijke gezondheidszorg: overal willen wij pleiten voor meer aandacht voor het welzijn van mensen. En voor meer gezonde bemoeizucht. Meer een praatgrage Nederlander worden dan een stugge Belg. Hier is het *not done* om te zeggen dat je je niet goed voelt. Je plaatst jezelf er al mee buiten de norm. En we vinden de norm toch zo belangrijk! Wie te dik is, te dun, te groot, te klein, te slim, te zwakbegaafd of te andersgeaard kleurt buiten de lijntjes en moet zich altijd

Marc Vande Gucht: „Laten we elkaar dat nodige extra zetje geven.” © Herman Ricour

en overal verantwoord. Laat ons met zijn allen ook wat toleranter worden, zeg.”

In het onderwijs pleit de vzw voor de invoering van het vak empathie. „Jongeren worden klaargestoomd voor het bedrijfsleven, maar we moeten oppassen dat we hen niet te snel opbranden. We moeten ze ook leren omgaan met lijden. Vroeg of laat krijgt iedereen ermee te maken. Laten we ook daarover praten op school. En zien de leerkrachten ook de bijzondere talenten van kinderen en jongeren? Of telt alleen het eindresultaat?”

OOK Joke had veel talenten. Ze was een wijs en levenslustig kind, zegt haar vader. „Zij was overal het middelpunt. Een aange-name, bruisende, spetterende meid. Heel intelligent ook. Ze haalde mensen met problemen boven water. Alleen voor zichzelf kon ze het blijkbaar niet.”

Vermoedelijk was Joke ook andersgeaard, maar daar sprak ze niet graag over. Vande Gucht noemt het een van de tien groeipijnen waar jongeren mee geconfronteerd kunnen worden. „Nooit hebben mijn vrouw en ik ook maar een seconde gedacht dat wij daar een probleem van maakten. Wij steun-

den haar in alles wat ze deed. Maar als je kind bepaalde onderwerpen afsluit, dan is het natuurlijk zeer moeilijk. Op het eind werd het helemaal afgrijselijk: wij zagen de afstand tussen haar en ons vergroten. Je staat aan de zijlijn en je kunt niets doen.”

PLEIDOOI VOOR EEN
GROTERE
PRAATCULTUUR EN
MEER GEZONDE
BEMOEIZUCHT

Joke deed een eerste zelfmoordpoging aan het eind van een uitwisselingsjaar in Australië. Haar ouders paktten het eerste vliegtuig daarheen. Vande Gucht: „Het is geen evidentie om zoiets met je eigen kind te bespreken. Je probeert het wel, maar je weet niet goed hoe. En niemand vertelde ons dat de kans op 'recidive' na een zelfmoordpoging groot is. Nu weten we dat, nu wel.”

Terug in België vond Joke niet echt aansluiting met hulpverleners: na drie keer oordeelde een psychologe dat ze zonder hulp

verder kon. „Ze was intelligent, ze leidde ons allemaal om de tuin. In september begon ze aan een universitaire studie, biomedische wetenschappen. Maar in februari gaf ze ineens toe dat het niet meer ging. Ze was er zelf niet meer gerust in. Ze wilde opgenomen worden.”

Dat hij op die vraag is ingegaan, noemt Vande Gucht mogelijk de grootste vergissing van zijn leven. In de instelling maakte ze een eind aan haar leven.

„Had ik maar zes maanden verlof genomen om bij haar te zijn, in plaats van haar te laten opnemen. Was ze te redden? We zullen het nooit weten. Het moet een ontzettend eenzame strijd geweest zijn, die ze gevoerd heeft. En wij, wij stonden ernaast te koekeloeren.”

Natrappen naar de psychiatrie wil hij niet, een juridische strijd evenmin. Maar voorkomen dat het anderen overkomt, dát wel.

„In de instelling werden wij, ouders, aan de kant gezet. Dat is een barslechte ervaring geweest, die ik niemand toewens. De knowhow van ouders, die zoveel voorkennis hebben, moet ernstig worden genomen. Als vzw willen we ook een lans breken voor respect voor patienten.”

ZO inspireert dit persoonlijke drama, en dat van de andere stichtende leden, nu tot een bredere maatschappelijke inzet. „Er wordt veel over rechten gesproken, maar burgers hebben ook plichten. Degenen die voldoende comfort en geluk binnen handbereik hebben, willen we oproepen om oog te hebben voor hun omgeving: er zit altijd wel ergens iemand die het minder gemakkelijk heeft. Laten we elkaar dat nodige extra zetje geven.”

Ga voor Geluk wil financiële steun bieden aan projecten die begaan zijn met de geestelijke gezondheidszorg, gezondheids promotie en de preventie van psychische problemen. De vzw wil ook komen tot een inventaris die de problematiek en het hulpaanbod beter omschrijft. „Dat moet leiden tot een beleidsdocument”, zegt Vande Gucht.

En dan komt de manager weer om het hoekje kijken: de „emotionele aandelen” die de vzw daartoe gaat verkopen, keren hun opbrengst niet in euro uit, maar enkel in „geluksdividenden” aan derden. Hoe meer zulke dividenden, hoe hoger het „Bruto Nationaal Geluk”.

■ www.gavoorgeluk.be